

אוסף סיפורים "תקנח"
מתוך "ליקוטי שמואל"
מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג בעלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרים. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרו. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

דובונים לא מתוקים

"שולמית שלי להוטה אחרי ממתקים, עוגות ואפילו שוקולד למריחה". ספרה רות למעגל הקשוב". את רוצה להזכיר לנו כמה חשובה בדיקה תקופתית אצל רופא שיניים?" צחקה בינה "גם", חייכה רות. "אבל לא רק.

בתחילת החורף חלתה שולמית שלוש פעמים רצופות. בכל פעם השתעלה והיתה מצוננת מאד. בפעם השלישית כבר הייתי מותשת ולמרות עצלנותי המפורסמת יצאתי לבית המרקחת והצטיידתי בקופסה של ויטמין סי בצורת דובונים בטעם פטל. חשבתי שאאלץ לשכנע את שולמית ללעוס כדור אחד בכל יום, אבל שולמית התאהבה בדובונים הקטנים ובכל פעם שנתתי לה את המנה היומית הושיטה יד קטנה ובקשה עוד. לא שמתי לב שענייה הערניות עוקבות אחרי מקום המחבוא של הקופסה, ושום דבר לא הכין אותי למה שגילתי בוקר אחד אפור. הילדונת טפסה על השיש, הגיעה אל הקופסה, ואין לי מושג איך הצליחה לפתוח אותה. היא ארגנה לעצמה ארוחת דובונים בטעם פטל, לא השאירה בקופסה אפילו אחד לפליטה. שבעה ומרוצה הגיעה אלי כשבידה הקופסה הריקה, מבקשת כמו בכל יום עוד "מה עשית?" "צרחת?", משחזרת רות. "נערת את הילדה, את הקופסה, התפללתי שדובונים קטנים יפלו מכיסי שמלתה. זה לא קרה. המילים הברורות שעל דופן הקופסה הפנו אלי אצבע מאשימה: אין לצרוך כמות של יותר משני דובונים ליום.

באצבעות רועדות הזמנתי מונית שתקח אותנו לחדר מיון". "היית יכולה לנסות לגרום לה להקיא", התערבה אחת המשתתפות". "לא ולא", נבהלה רות. "בחדר המיון הסבירו לי שאסור לנסות לגרום להקאה מחשש לפגיעה נוספת בושט. בבית החולים עקבו אחרי הילדונת, בדקו שאין הרעלת ויטמינים בגוף הקטן, שמחו על שבקופסה היו רק שמונה דובונים ולא חלילה יותר". "ומאז שולמית כבר לא מחפשת ממתקים?" שוב צחקה בינה, הזכירה את רופא השיניים". "הלוואי", נאנחה רות. "היא עדיין לקקנית קטנה, אבל דובונים של ויטמינים סי היא מסרבת בכל תוקף לטעום". "קדימה, פעל! כולנו יודעים שתינוקות וילדים הם עם סקרן בעל נטייה טבעית להכניס דברים לפה. כשפעוטות מנסים להגיע

למקומות שונים הם עלולים לגלות פריטים הקיימים בכל בית, אך רעילים ומסוכנים עבורם: תרופות, חומרי ניקוי והדברה ועוד. סימנים להרעלה התסמינים יכולים להיות קלים תחושת גירוי ויובש בפה, ראייה מטושטשת בחילות והקאות ויכולים גם להיות קשים כמו בלבול, הפרעות קצב וקושי בנשימה. להרעלת מזון סימנים הכוללים כאבי בטן, הקאות ושלשולים חריפים. מה עושים במקרה של חשש להרעלה? מזעיקים מיד את כוחות ההצלה ונוהגים על פי הוראותיהם.

אין לעודד הקאה על ידי נתינת מזון או שתיה מכל סוג שהוא. יש לשמור את האריזה המקורית או את שאריות החומר על מנת שהצוות הרפואי ידע כיצד לטפל. אם אין סימנים להרעלה יש להתקשר למוקד הארצי למידע על הרעלות 04-7771900 ולנהוג על פי ההוראות ד.

הטיפול הנכון (הרב שבתי סלבטיצקי)

מסופר על שני שכנים, האחד גנן במקצועו והשני פרופסור למתמטיקה, ששניהם טיפחו גינת צמחים בחצרם. הפרופסור היה מפרגן לצמחים שפע של מים מתוך אהבתו אליהם, ואילו הגנן נתן להם מים במשורה דבר שהתמיה את הפרופסור. גם כשהשווה הפרופסור בין הצמחים בגינתו לעמיתיהם בגינת חברו הגנן, הוא ראה שנהג נכון בכך שנתן לצמחיו מים בנדיבות, שכן צמחיו גדלו יפה יותר מאלה של הגנן. אלא שביום (לא) בהיר אחד, לאחר לילה סוער של רוחות חזקות וגשמים עזים, גילה הפרופסור למגינת ליבו שכל הצמחים שריבה וטיפח בעמל רב, נעקרו מן הקרקע.

כשליבו מכווץ מצער, הוא סר לראות מה עלה בגורל גינת חברו הגנן ולתדהמתו הצמחים שידרו עסקים כרגיל ולא היה אפילו רמז ללילה הסוער שעבר עליהם". אבל איך זה יכול להיות?" שאל הפרופסור את חברו הגנן בעצב, "הרי אני השקעתי בהם רבות והשקיתי אותם היטב, אז איך זה שדווקא הצמחים שלך שקיבלו מעט מים, שרדו יפה את הסופה?" חייך הגנן קלות ואמר: "אין ספק, פינקת אותם, נתת להם המון מים והם צמחו יפה מאוד! רק מה... עשית להם חיים קלים. הם קיבלו כל כך הרבה מים, שהם לא היו צריכים לחפש אחר מקור מים נוסף. הצמחים שלי שקיבלו ממני מים רק כדי הצורך, לא באו על סיפוקם. משכך, הם נאלצו לעבוד קשה, להעמיק שורשים ולהרוות את עצמם בכוחות עצמם. והשורשים שהם הצמיחו בכדי להגיע למים נוספים, הם שעמדו להם במזג האוויר הסוער של אמש!"

סיפור זה, הוא בעל לקח חשוב מאוד בחינוך הילדים שלפעמים היותר הוא פחות. מחד, עלינו לסלק מכשולים שונים מדרכם של ילדינו ומחונכינו, ומאידך, יש לזכור שריפוד יתר של דרכם עלול להיות בעוכריהם כשיגיעו 'לחיים עצמם'. ילדי סוכר יתקשו להתמודד עם קשיי החיים על סערותיהם ותמורותיהם. על כן, ובכדי שלא ימצאו עצמם בסכנת מעידה לנוכח כל רוח מצויה, עלינו לאפשר להם גדילה טובה ולעזור היכן שנדרשת עזרתנו ובד בבד לעודדם 'להעמיק שורשים'.

הטלית המופלאה. (הרב מנדל אקשטיין)

את הסיפור המופלא הבא, סיפר הרב אלימלך בידרמן מלעבלוב, ששמע מפי הרב מנדל אקשטיין מבני ברק. הרב אקשטיין מומחה בהעברת ארונות קבורה מארץ לארץ.

מעשה ביהודי מבוגר מבני ברק, שבימי השואה, בהיותו נער, ברח עם אביו מפולין לסמרקנד, כמו יהודים רבים שנסו על נפשם. אביו של אותו יהודי, לא החזיק מעמד ימים רבים בשל מחלה בלבו והוא נפטר בגיל צעיר. לפני מותו ביקש מבנו, שלאחר שיירגע המצב, יעלה אותו לקבורה בארץ ישראל. לאחר 70 שנה, כשאותו נער כבר התקרב לגיל 90, החליט שהוא צריך לקיים את צוואתו של אביו.

ניגש לרב אקשטיין והעביר אליו את כל המידע שהיה ברשותו על קבר אביו בסמרקנד. והרב אקשטיין אכן נסע לשם ומצא את הקבר. כשנפתח הקבר, נדהם לגלות שהטלית עמה נקבר אותו אדם, נותרה שלמה. הוא חשש להמשיך את פעולת העברת העצמות, שכן טלית בד היא הראשונה להיאכל בקבר, וכיצד ייתכן שנותרה שלמה במשך 70 שנה? בסיום המלאכה נטמן האב, שגופתו לא נותרה שלמה, בבית העלמין "ארץ החיים" בעיר בית שמש.

בהלוויה השתתפו רבנים חשובים, והרב אקשטיין שטח בפני אחד מהם את סיפור הטלית. הרב שנדהם אף הוא, לקח את הבן הזקן לשיחה. תחילה רק אמר האיש שאביו היה איש חסד ותלמיד חכם, אולם הרב הבין שצריך להיות סוד גדול יותר מאחורי עניין הטלית. "אולי בכל זאת תיזכר במשהו" והבן אכן נזכר: "מהרגע שאבא לבש את הטלית, קיבל על עצמו לא לדבר דברים בטלים". "זה הסוד", פסק הרב. "וזה סודה של קבלה טובה", פסק הרב בידרמן. אותו אדם קיבל על עצמו קבלה טובה שעמדה לו לזכות! על אף שבישראל מקפידים שלא לקבור עם טלית, פסק הרב דין שונה למנוח, והורה לקבור אותו עם הטלית המופלאה.

התפילין שהצילו (פניני פרשת השבוע)

היה זה בתקופה האפילה של העם היהודי בימי מלחמת העולם השנייה, עת אדמת אירופה ספגה דם יהודי שנשפך כמים, והנאצים האכזריים ניסו להכחיד כל שם ושארית לישראל. בהרי הקרפטים הסתתרו קבוצות של יהודים פרטיזנים, שנמלטו ממכונת המוות הגרמנית האימתנית, וניסו לשרוד את אימי המלחמה תוך שיבוש תוכניות השטן ככל יכולתם.

אחד מהם היה יהודי צעיר ושמו ר' צבי אלימלך שונפלד, שכונה בשם החיבה 'הערשל'. הוא הסתתר עם חבריו ביערות, ומדי פעם הם יצאו לגיחות קצרות – להשיג מעט מזון ומים מכפריים מקומיים או לפרק מוקשים שהניחו הנאצים בציד הדרכים. המשימות הללו היו כרוכות בסיכון חיים, כי הכוחות הנאצים ארבו בכל פינה וירו למוות בלי רחמים...

בשונה מחבריו, להערש'ל היה 'אפוד מגן'. לא מהסוג הנפוץ בקרב חיילים בשדה הקרב, אלא 'אפוד מגן' מסוג אחר לחלוטין. עת נמלט מביתו ורק בגדו לעורו, חיש מהר הכניס לכיס הימני תפילין של יד ולכיס השמאלי תפילין של ראש. בשעת מעשה אפילו לא ידע למה הוא עושה זאת, אך שעת הבריחה חייבה אותו לקחת אתו משהו, וה'משהו' הזה היה התפילין...

בימים הקשים ביותר היה מניח את התפילין ומתחזק באמונה ובגבורה יהודית. עת פגש יהודים הנמלטים בצער ובמצוק, הציע להם להניח תפילין, והדבר עודד את רוחם השפופה. בעת בה שרקו סביבו הפגזים – היטב ידע לנצל את האוצר שברשותו, להניח את התפילין ולחוש בטוח ומוגן בידי בורא עולם...

באחת הפעמים בהן יצאו הערש'ל וחבריו לחיפוש מזון, הם לא הבחינו בחיילים נאצים שהשקיפו עליהם. הנאצים כן הבחינו בהם, וחיש קל החלו במרדף. הערש'ל וחבריו החלו להימלט מהם בריצה, והנאצים החמושים בנשק ובכלבי תקיפה עוצמתיים רדפו אחריהם... הערש'ל וחבריו נכנסו לעומק היער, מבקשים להגיע לאחד הבונקרים המאולתרים שבנו בו ולהסתתר בתוכו. עד מהרה הגיעו לאחד מהם ונכנסו אליו, בתקווה כי הנאצים לא יבחינו בכך. הנאצים באמת לא הבחינו, אבל אחד הכלבים שלהם הבחין בהם ורדף אחריהם עד לפתח הבונקר. שם, כפי שאולף, הכלב הכניס את ראשו אל פתח הבונקר. מתוך האפילה נראו שתי עיניו המחרידות כשתי אלומות אור בוהקות, לועו נפער לרווחה ושיניים מחודדות הזדקרו מפיו...

הערש'ל וחבריו קפאו על מקומם בחרדה. הם הבינו כי קיצם הגיע. הכלב הזה אינו יודע דבר זולת לתקוף, ובזה הרגע יכלה בהם את זממו. גם אם לא יספיק – הנאצים האחראים עליו תיכף יבואו בעקבותיו. הכלב נבח נביחה קולנית ומחרידה, והם עמדו להכריז 'שמע ישראל' ולהתכונן לרגע בו הכלב ישסע את גופם לחתיכות. ואז הערש'ל התעשת: הוא תפס את התפילין שבכיסו, הניף אותן בידי ו הציבן מול עיניו של הכלב האימתני. ברגע בו ראה הכלב את התפילין – הוא השתק מנביחתו, הוריד את ראשו בכניעה, הסב את פניו לאחור ויצא מהבונקר כלעומת שבא!

באותו רגע שמע הערש'ל את מגפי הקלגסים הנאצים, שכבר ניצבו בפתח הבונקר. הם כמובן המשיכו במרדף אל הלא נודע, שהרי הכלב המאולף שלהם כבר ביקר בבונקר ויצא ממנו בלא כלום. חיי הערש'ל וחבריו היו להם לשלל. התפילין הגינו עליהם מהכלב וממשלחיו האכזריים!

הערש'ל זכה להינצל מאימי המלחמה, ועם סופה – עסק בהצלת ילדים יהודיים ניצולי שואה. הוא נהג לאוספם מבתי יתומים ומאיכרים שגידלו אותם ברחבי הונגריה, ולהביאם לגרויסוורדיין שברומניה, בה התגורר באותה עת, על מנת שייכנסו למוסדות יהודיים. באחת הפעמים בנוסעו ברכבת לרומניה, המזוודה היקרה בה היו טמונות התפילין היקרות נפלה ממקומה מעל ראשי הנוסעים ברכבת והתעופפה היישר אל החלון הפתוח, וממנו אל היער שסביב פסי הרכבת... הערש'ל לא ידע את נפשו. התפילין היקרות עליהן שמר כל תקופת המלחמה והן ששמרו עליו התעופפו להן לאבדון?! הוא לא יכול היה

לשאת את המחשבה הזו, ועל אתר החליט לרדת בתחנה הקרובה ולפסוע לאחור קילומטרים רבים, עד לנקודה בה התעופפה המזוודה. היו מי שניסו להניא אותו מהחלטתו זו, אבל הערש'ל החליט שהוא לא נפרד מהתפילין, ויהי מה. הוא אכן ירד בתחנה, ופתח במסע רגלי בן כמה שעות הליכה, עד שגילה את המזוודה האובדת וחיבק את התפילין שנית...

ואז שוב פתח הערש'ל במסע רגלי אל תחנת הרכבת בה ירד. בהגיעו לתחנה, גילה את אחד מידידיו עומד בה במתח ובחרדה ובוחן את הרכבות הנוסעות. כשידידו הבחין בו – אורו עיניו, והוא ניגש להערש'ל וחיבק אותו בחום. 'חייך ניצלו, הערש'ל!' – אמר בנשימה טרופה, 'באתי לכאן להזהיר אותך, ולבבי כבר היה כבד עליי כי לא ראיתי אותך... מה קרה? למה ירדת?' הערש'ל, לעומתו, תמה גם הוא: ממה ניצלו חייו? מדוע ידידו יצא לתחנת הרכבת להזהירו ומפני מה?! ואז החל החבר לספר, והערש'ל סירב להאמין: רומניה נכבשה אז בידי רוסיה, שנשלטה בידי שלטון קומוניסטי אכזרי ורודף יהדות. למשטרה החשאית נודע על פעליו של הערש'ל, והיא שלחה ניידת משטרה לארוב לו בפתח ביתו, וכשיבוא עם ילדים יהודים אותם הוא מחנך ליהדות – יישלח מיד למעצר ארוך וממושך, עד לכליאה לשנים ארוכות בסיביר הקפואה...

הידיד שהבחין בכך מיהר לתחנת הרכבת המרוחקת קמעא מהעיר, וביקש לתפוס את הערש'ל עוד בדרך ולהזהירו לשוב על עקבותיו ולהימלט. אולם הערש'ל למעשה הקדים לבוא. אם היה נשאר ברכבת בה הגיע – היה מגיע בזמן לביתו, השוטרים היו מניחים עליו את ידיהם האכזריות, וזה היה סופו... כאן התברר כי התפילין הצילו פעם נוספת את הערש'ל, הפעם – בלי שיניף או יניח אותן בכלל. כמעשה פלא הן עפו מחלון הרכבת, ומסירותו ודבקתו של הערש'ל בהן – גרמו לו לסטות ממסלולו המתוכנן ולצאת להביאן. כך ניצל מהבולשת הקומוניסטית הידועה לשמצה!

למותר לציין כי בעקבות זאת הערש'ל כלל לא חזר לביתו. הוא סב על עקביו להונגריה, וממנה היגר לארצות הברית, שם הקים משפחה מפוארת ונפטר בשנת תשע"ג, בגיל קרוב למאה. כל ימיו היה מספר עד כמה התפילין עמדו לו להצלת חייו, בשתי פעמים בהן ראה במו עיניו כי רק התפילין הגנו עליו, כשטבעת המוות כבר נכרכה סביבו! סיפור מופלא זה, כפי שסיפרו גיבורו – הרה"ח רבי צבי אלימלך שונפלד ז"ל, מעורר את הלב: הנה כי כן, באופן מפעים, מי שהתמסר לתפילין, מי ששמר עליהן, מי שלא ויתר על הקשר עימן – זכה כי התפילין שמרו עליו, הגנו עליו, לא נתנו לו לאבד את חייו! באופן ניסי ופלאי, גם בלי להניח אותן בכלל, פעמיים עמד כח התפילין למחסה ולמגן!

כח הזעקה (הרב אשר קובלסקי שליט"א)

בעיר הקטנה ירוחם שבדרום הארץ, ישב בשעת אחר הצהרים מאוחרת מגיד שיעור באחת משיבות הסביבה, ורכן על תלמודו. שקט שלוותי של שעת בין ערביים שרר מסביב, החלון היה פתוח לנוף המדברי המרהיב, ציפורים קטנות צייצו ציוצים אחרונים להיום,

והכל היה נראה פסטורלי ורגוע. עד שלפתע נחתכה הדממה בקול שאון של פלופלור המתנופף מעל מסוק צבאי, שחג ממש מעל ביתו כשמנועו משמיע רעש מחריש אוזניים ...

מגיד השיעור פקח לרגע את עיניו מול החלון, והבחין כי המסוק מנמיך טוס, ונוחת בתחילת השטח המדברי הסמוך לעיר – היישר מול חלון ביתו. הדבר הטריד את מנוחתו ועורר את סקרנותו, הרי לא מדי יום נוחתים מסוקים מול הבית, בטח שלא בימי שלום ושגרה. מה אפוא קרה למסוק זה, מה הובילו לנחות דווקא כאן, סמוך כל כך למקום יישוב?! עוד דקה או שתיים חולפות, המסוק כבר נשק לקרקע, ועד מהרה פסק מלנוע. דלתו נפתחה, וממנו ירדו שני חיילים שהחלו משוחחים עם מישהו שישב על הקרקע בסמוך לשיח מדברי מצוי, דמות נמוכה וצנומה שלא ניתן לזהותה ממרחק כזה.

לפתע הבחין מגיד השיעור כי ניכרת תכונה כלשהי סביב המסוק, החיילים התרוצצו והוציאו ציוד מהמסוק אל הדמות היושבת על הקרקע, ואחרי דקות ארוכות נפרדו ממנה לשלום, כשהדמות קמה ממקום מושבה והחלה פוסעת בנמרצות בחזרה העירה ... מגיד השיעור אימץ את עיניו וחידד את ראייתו, מבקש לדעת מי האיש שבמדבר ומדוע נחת על ידו מסוק צבאי, מה ביקשו ממנו החיילים ומה עשה עימם. כשאותו אדם התקרב ממש וכבר נראה היישר מול חלון ביתו, נקרעו עיני מגיד השיעור בתדהמה, גבותיו נזקפו בתמיהה, מצחו התקמט באחת ופניו הביעו דאגה – – – מהמדבר נראה יוצא, לא אחר מאשר אורי. תלמידו חביבו מספסלי הישיבה, אחד הצורבים הצעירים המבטיחים ביותר. מה קרה אפוא לתלמיד המוכשר והמצויין? כיצד התגלגל בעיצומו של יום למדבר, וזכה בביקור מסוק צבאי? מה פשר המהומה הזו, איך הגיע המסוק לאורי ולמה?! תמיהות רבות, ותשובה אין. את אורי הוא מכיר היטב, הוא מטובי תלמידיו. בכל עת מצוא הוא מפלפל בשיעור היומי או בחידוש מרתק, הוא בכלל לא נקרא מהבחורים ההרפתקנים או מחפשי החוויות. מה קרה לו? מדוע המסוק נחת על ידו? מה הוא חיפש שם?

בשעת ערב, כשמגיד השיעור שב לישיבה, נתקל באורי הצוהל לקראתו. 'איזה נס היה לי היום, בישר אורי, יכול להיות שעליי לברך 'הגומל'. איזה נס!' 'מה קרה?' – זינק מגיד השיעור בשאלה. הוא ידע שמשוהו קרה, רק לא הבין מה, איך ולמה. במו עיניו הוא ראה את המסוק העוצר על יד אורי, ועתה הוא שומע על נס דרמטי. מה קורה כאן? ואז פתר אורי את השאלה, וסיפר את תהלוכות יומו. כיצד בשעת צהריים מוקדמת ביקש להתאוורר, יצא משטח העיר אל המדבר הסמוך, והחל מטייל בנחת. היתה זו שעת בין הסדרים, עוד זמן רב לפניו, והוא הולך ומטייל בשלווה, כשהציפורים משמשות לו כמוסיקת רקע נעימה והעננים כצל נוח וזמין ... ואז, בשלב מסויים, הוא נשען על שיח מדברי מצוי, וידו נתקעה בקוץ חד ודוקרני. הוא ניער את היד בעוצמה רבה כדי לשחררה מהקוץ, ואז נפל עליו ענף קוצני עוד יותר, שנתקע בכל חלקי זרועו. הוא החל מדמם מהדקירות הרבות, אך לא ידע להשית עצות בנפשו כדת מה לעשות' ... ידעתי שאסור לי לזוז, כי אם אני זז ייתפסו בי עוד ועוד קוצים', סיפר אורי. 'מצד שני, אני צריך לנסות להשתחרר, כי זה לא רק כואב ומציק – זה גם מסוכן, כי ידי התחוררה ממש ודם החל

לזלוג מכל עבר. ניסיתי לחלץ את הענף בעזרת היד השנייה, אך מהר מאוד הבנתי שזה לא יצליח, כי גם היד השנייה תיפצע עד זוב דם ... הייתי אובד עצות ממש', תיאר אורי בקול נרגש. 'התחלתי להסתחרר, הבטתי בשלולית הדם שנקוותה מתחתי, והבנתי שזה מצב ממש מסוכן. אני פה לבד באמצע המדבר, איש לא רואה אותי ואיש גם לא ישמע לזעקתי. הרגשתי שאני מתקרר למצב של סכנת חיים, הרי עוד מעט לא יישאר דם בגופי החבול ... הבטתי אנה ואנה בייאוש מה. התחלתי לחשוב מה אפשר בכל זאת לעשות, אך לא מצאתי פתרון. התחלתי פשוט לזעוק ולצרוח לאבא שבשמים שיציל אותי. לא היה לי ספר תהלים, לא יכולתי לקום מהרצפה, לא יכולתי להתפלל כראוי, רק לצעוק ולזעוק מכל הלב, ולקוות שהזעקה תגיע מעצמה לכסא הכבוד ...'

אורי השתנק מדמעות כשהגיע לקטע בו חייו ניצלו, פשוטו כמשמעו: 'אני יושב וזועק, מדמם ללא הרף, מרגיש שאלו דקותיי האחרונות. בכל זאת אני צועק, בלי מילים, פשוט צעקה נרגשת לאבא שבשמים שיציל את חיי. ואז, לפתע פתאום, אני שומע רעש חזק של מסוק, שתוך דקה שתיים נחת בסמוך אליי ומתוכו ירדו שני חיילים, שהבחינו מיד מה קורה אתי ... הם שבו למסוק, ובתוך רגע הופיעו ובידיהם ערכת עזרה ראשונה מקצועית. הם לבשו כפפות עבות, שלפו את הקוצים אחד אחד, חיטאו את היד באלכוהול מזוקק, וחבשו פצע אחרי פצע במסירות ובזהירות. אחר כך הגישו לי כוס מים קרים, וידאו שאני בסדר, שנשימתי חזרה אליי, שאני כבר לא מסוחרר ומרגיש בטוב ... הייתי מופתע והמום, לא מצאתי את המילים להודות להם. שאלתי אותם איך הם נחתו כאן – בעיצומו של מדבר בעיצומו של יום, והם הסבירו בפשטות שקיבלו שיחת טלפון דחופה, שהצריכה קבלת החלטה בריכוז רב, ולפיכך נאלצו לנחות בשום מקום. רק לאחר שנחתו הבינו כי יד השם היתה בכך, להציל את חיי 'אורי סיים את דבריו, עיניו ברקו בהודאה נרגשת, הוא חשף את זרוע ידו החבושה, כביכול כדי להוכיח את סיפורו – למרות שמגיד השיעור היה עד לו מרחוק. את הסיפור לפרטיו שמענו ממגיד המישרים הרה"ג רבי שלמה מילר שליט"א המכיר אותנו ממקור ראשון, כדי ללמדנו תובנה מהדהדת: לפעמים, ככל שהמצב קשה יותר, אדם מוצא עצמו מאוכזב ומיואש יותר. הוא חש שכבר אין סיכוי, שאפילו להתפלל הוא לא מסוגל, שאפילו להתרכז הוא לא יכול. ברגעים כאלה עליו לשלוף את נשק הזעקה, להיאנח מקירות לבו ולזעוק במילותיו שלו, לשבור את כל המחיצות ולהיכנס בשערי שמים בנשק העוצמתי ביותר – בכוחה של הזעקה מעומק הלב.

הבה נאמץ את הדרך הזו, לאותם מצבים ורגעים בהם אנו חשים יאוש מזדחל ללב, או שמתגנבת מחשבה שאיננו מסוגלים להתפלל כראוי, אנו חשים כי איננו ראויים להתפלל או לא יכולים לכוון. דווקא אז, זה לא הזמן לעזוב את נשק התפילה, אלא זה הזמן להשתמש בגירסא הכי עוצמתית שלה – בכח הזעקה. כח הזעקה לא צריך מקום מיוחד, עוצמה רוחנית, תחושה פנימית בוערת או הכנה מיוחדת. ההיפך – כח הזעקה הוא רחש פנימי מעומק הלב, ומכאן עוצמתו! כשיהודי מרגיש בעומק המצוקה, נטול יכולת להתפלל, לא מסוגל להתרכז, לא מוכן כראוי, או שלבו אטום – הנה, זו בדיוק ההזדמנות לזעוק, להשתמש בכח הזעקה שאין חזק ממנו. וככל שנזעק מעומק הלב, נשפוך את מר

ליבנו במילים שלנו, בתחושות שלנו, בהרגשה שלנו באוזני בורא עולם, כך נרגיש שתפילתנו מתקבלת ברחמים וברצון, ובורא עולם יחיש ישועתנו וימלא כל משאלותינו לטובה ולברכה, אמן.

מעשה בחייט אדם (הרב שמואל רסקין)

פעם, בארץ אירופית רחוקה, היה היָה חייט. וחייטנו – פרא-אדם היה. אין זה שהחייט לא למד תורה ולא התפלל לה; אדרבה, הוא למד, הוא התפלל, אבל מה שעלה בליבו הוא עשה, וכל מה שלא התחשק לו – הוא פשוט לא עשה.

והחייט הזה היה תופר בגדים לצדיק. וכל תושבי העיירה התפלאו, כיצד משתמש הצדיק בשירותיו של חייט פרא-אדם. אין זאת אומרת שהחייט לא למד ולא התפלל. אדרבה, הוא למד, הוא התפלל, אבל כל שעלה בלבו הוא עשה, וכל מה שלא התחשק לו – הוא פשוט לא עשה... כך נהג הצדיק, ותושבי העיירה כיבדו את רצונו.

ויהי היום והחייט חלה ונטה למות. הדבר היה נסתר, שכן מי התעניין בחייט פרא-אדם? אין זאת אומרת שהחייט לא למד ולא התפלל. אדרבה, הוא למד, הוא התפלל, אבל כל שעלה בלבו הוא עשה, וכל מה שלא התחשק לו – הוא פשוט לא עשה...

יתקבל לגיהנום?

ולבסוף מת החייט. אף אחד לא רצה ללכת ללוויה שלו. מי ירצה ללכת להלוויה של פרא-אדם? אין זאת אומרת שהחייט לא למד ולא התפלל. אדרבה, הוא למד, הוא התפלל, אבל כל שעלה בליבו הוא עשה, וכל מה שלא התחשק לו – הוא פשוט לא עשה...

התאספו אנשי חברה קדישא, 'חסד של אמת', ונשאו את החייט לבית החיים. שמע הצדיק תכונה, בירר מה אירע, ונודע לו כי החייט נפטר. ביקש הצדיק ללכת ללוויה. נודע הדבר לאנשי החברה קדישא, והם רצו למנוע את הביזיון הזה מהצדיק, ללכת בעקבותיו של חייט פרא-אדם, שכל העולה בלבו הוא עושה, וכל מה שלא מתחשק לו אינו עושה. אין זאת אומרת שהחייט לא למד ולא התפלל. אדרבה, הוא למד, הוא התפלל, אבל כל שעלה בליבו הוא עשה, וכל מה שלא התחשק לו – הוא פשוט לא עשה...

יצא הצדיק מביתו ללכת אחרי המיטה. ואנשי החברה-קדישא מיהרו ללכת לבית החיים. ראה הצדיק כי הם ממהרים, הזדרז אף הוא והאיץ את פסיעותיו. ראו החברה-קדישא כי הצדיק ממהר, החישו אף הם יותר, וכמעט בריצה באו והטילו את המת אל הבור שכרו לו. עד שבא הצדיק לבית החיים, כבר נסתם הגולל. נעמד הצדיק, והתפלל לפני היושב במרומים כי לכל הפחות יקבלו את החייט לגיהנום. יצא מן הקבר עשן שחור, אות שהתקבלה התפילה.

מה המסר?

את הסיפור המשונה הזה חסידים אהבו לספר בהטעמה, ביידיש עסיסית, המתארת את חייו של החייט שנראים, מצד אחד, כל כך צייתנים ל'שולחן ערוך', כל כך כשרים, ועם זה – מלאים אך ורק ברצונות האישיים של החייט בעצמו, בלי שום כפייה אישית, בלי שום חתירה להתבטלות מלאה לרצון השם. משום שייתכן מצב שבו אדם לומד תורה ומתפלל, עושה חסדים ומשגשג ביראת שמים, אבל בלי ביטול אמיתי לרצון השם, בלי התקפלות, בלי ההבנה שצריכים לעשות משהו רק כי כך צריך, כי כך נדרש. והחסידים היו מוסיפים, בלב כואב ובעיניים דומעות: ומה המוסר השכל מהסיפור? – המוסר השכל הוא ש'החייט הוא פרא אדם'.

*

עומדים אנו בחודש אלול. האוויר ספוג ברכיסי תשובה. קריאת שמע שעל המיטה נרטבת מהחרטה שבלב, מהכאב על הקושי להשתפר ולהיראות טוב יותר, מחשבון-הנפש שאין אפשר לחמוק ממנו. נזכור, החייט הוא פרא-אדם. תשובה אין משמעה להתנהל 'לפי הספר' בלבד, אלא לקבל על עצמנו להתבטל לרצון השם. הקוץ' בלב חייב להיות מתורגם ל'ביטול'. לחיים!

תפילין בשערי בית חולים נוכרי (האמנתי ואזמרה)

רבי דוד מספר. נסעתי לבקר חבר שהחלים מניתוח, יחד עם עוד כמה חברים. הוא שכב בבית חולים מרוחק בעיר 'לייוון', לא הרחק מבריסל. דברנו על דא ועל הא. ואז הוא פנה אלי ממיטת חוליו ואמר לי, 'דוד, שמע סיפור שהתרחש כאן השבוע'. וכך סיפר, לאחר שהתעוררתי מהניתוח, הדבר הראשון שביקשתי היה להניח תפילין. אשתי ירדה לכניסה המרכזית של בית החולים, וקיוותה למצוא שם איזה יהודי טוב שיסכים לסייע לי בהנחת תפילין, יהודי, בבית החולים הגויי הזה, הוא לא בגדר של 'לא ימצא', אבל גם לא משהו שקורה בתדירות רבה. אשתי הביטה כה וכה, והנה, יהודי נכנס בשערי בית החולים, היא ניגשה אליו ואמרה לו 'בעלי התעורר זה עתה מניתוח, והוא מבקש אם תוכל לעזור לו להניח תפילין'. הפנים הנפולות של היהודי התעודדו מעט, עיניו אורו לפתע, והוא אמר בקול רועד, 'כן, בטח, מיד'. הוא עלה אלי לחדר סייע לי להניח תפילין, ורגע לפני שהלך הוא ביקש לומר משהו. 'אני מגיע עכשיו לבית החולים לשם קבלת טיפול מסובך ומאוד מורכב', התוודה בקול שקט. 'אתמול התקשרתי למורי ורבי וביקשתי ממנו ברכה. הוא בירך אותי בחום, ואז הוא אמר לי 'כשאתה מגיע לשערי בית החולים תשתדל לעשות מצווה'. 'חשבת לי לעצמי בתימהון, מצווה? בשערי בית חולים גויי. עם מי ועם מה? והנה, אני רק נכנסתי בשערי בית החולים, זורם פנימה עם עוד מאות אנשים שבאים והולכים, וכבר מבקשים ממני לעשות מצווה... התרגשתי והצטמררתי, מיהרתי לעשות מצווה, וכעת אני ממשיך מכאן לטיפול שאני מקווה בעזרת ה' לעבור בהצלחה'.

